

BİLGİLENDİRME BÜLTENİ

Kırım Tatar Sürgün Kurbanlarını Anma Günü Dolayısıyla Kırım'da Yapılan Program

20 Mayıs 1919

Kısa Bilgi Notu

1941, 1942 ve 1944 yıllarında SSCB yönetiminin kararıyla “Nazilere yardım ettikleri dolayısıyla” Almanlar, Kırım Tatarları, Ermeniler, Bulgarlar, Yunanlar, İtalyanlar, Macarlar ve Romenler Kırım’dan sürgün edildiler. 15 Kasım 1989 tarihinde SSCB Yüksek Şurası, Kırım Tatarları ile diğer halkların sürgününü kınadı ve “yasadışı ve caniyane” olarak ilan etti. 1990 yılından itibaren ise Kırım Tatarları toplu bir şekilde yarımadaya dönmeye başladılar.

16 Mart 2014 tarihinde yapılan referanduma istinaden Kırım’ın Rusya ile birleşmesinden sonra cezalandırılmış halkların haklarının iade süreci yeniden başlatıldı. 21 Nisan 2014 tarihinde Rusya Federasyonu Devlet Başkanı Vladimir Putin, “Ermeni, Bulgar, Yunan, İtalyan, Kırım Tatarı ve Alman halklarının haklarının iadesi ve onların yeniden canlanması ve gelişimi için onlara devlet desteğinin verilmesi için alınması gereken önlemler” adlı 268 No’lu kararnameyi imzaladı. 11 Ağustos 2014’te Rusya Federasyonu Hükümeti’nin kararıyla “Kırım Cumhuriyeti ve Sivastopol Şehrinin Sosyo-Ekonomik Gelişimi” adlı federal programı kabul etti. 2022 yılına kadar uygulanması planlanan bu program, Kırım Tatarları ve sürgün edilen Kırım’ın diğer halklarının sosyo-ekonomik, millî-kültürel ve manevî canlanmasını ve cumhuriyette milliyetler arasındaki ilişkilerin uyumunun arttırılmasını öngören adımlardan oluşmaktadır.”

18 Mayıs’ta her sene Kırım Cumhuriyeti’nde Kırım halklarının sürgün kurbanlarını anma günü yapılmaktadır. Söz konusu tarih, daha 1994 yılında Yüksek Şura tarafından Kırım halklarının kaderinin ayrılamaz oluşunun hatırasına anma günü olarak belirlenmiş, 3 Mart 2015 tarihli Kırım Cumhuriyeti Kanunu ile de bu karar tasdik edilmiştir.

18 Mayıs 2019’da Kırım’da Yapılan Program Hakkında

17 Mayıs 2019 tarihinde, Kırım Tatarlarının sürgünlerinin 75. yıldönümünün arifesinde, Kırım Cumhuriyeti Milliyetler Arası İlişkiler ve Sürgün Edilmiş Halklarla İlgili Devlet Komitesi’nin Başkanı Lenur Abduramanov Kırım Mühendislik-Pedagoji Üniversitesi’nde gerçekleştirilen anma toplantısına katıldı.

L.A.Abduramanov sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada şunları dile getirdi: “*Bu toplantının en önemli amacı, söz konusu korkunç trajedinin anısının korunmasıdır. Günümüzde aramızda bulunan ve o dönemlere şahit olan kimselerin anlatımları sayesinde genç nesil, tarihin derinliklerine dalıp halkın acısını hissetmeyi başarmıştır.*” (Fotoğraf: sosyal medya hesapları).

18 Mayıs 2019 tarihinde Simferopol şehrinde ve Bahçesaray ilçesinde yarımada'daki halklardan 1941-1944 sürgün kurbanlarını anma programları yapıldı. Bu

bağlamda programa gelenler, Simferopol’ün Privokzalny Meydanı’ndaki Lenin Sokağı’ndaki anıtsal tabelanın önüne, Kırım Federal Üniversitesi’nin Botanik Bahçesi sınırındaki soykırım anıtına ve Kırım Mühendislik-Pedagojik Üniversitesi’nin sınırları içerisinde yer alan “Yeniden Doğuş” anıtına çiçekler bıraktılar.

Kırım Cumhuriyeti Başkanı Sergey Aksönov Kırım Mühendislik-Pedagojik Üniversitesi’nin sınırları içerisinde yer alan “Yeniden Doğuş” anıtına çiçek bıraktı. Foto: Kırım Cumhuriyeti İletişim ve Basın Kurumu

Bahçesaray İlçesi’ndeki Süren Demiryolu İstasyonu (zorla göç ettirilen Kırım Tatarlarının bindirildiği trenler Mayıs 1944’ten itibaren buradan hareket etti) yakınlarında inşaat edilen anıt kompleksinin bulunduğu yerde Kırım Cumhuriyeti Başkanı Sergey Aksönov, Kırım Müftüsü Hacı Emirali Ablaev, Simferopol ve Kırım Mitropoliti Lazar, Rusya Federasyonu Devlet Duması milletvekili Ruslan Balbek, Kırım Cumhuriyeti Milliyetler Arası İlişkiler ve Sürgün Edilmiş Halklarla İlgili Devlet Komitesi’nin Başkanı Lenur Abduramanov, yerel yönetim organları temsilcileri ile çeşitli dinlerin önderleri sürgün kurbanlarına saygılarını izhar ettiler. Bahçesaray İlçesi’nde Simferopol, Canköy, Belogorsk, Armyansk ve Sivastopol halkı ile Kırım’daki üniversitelerle diğer eğitim kurumlarında eğitim gören öğrenciler toplandı.

Rusya Federasyonu İstanbul Başkonsolosluğu’nun bilgilendirme bülteni, 20 Mayıs 2019

Foto: Kırım Cumhuriyeti İletişim ve Basın Kurumu

Bu yerde 18 Mayıs 2015 tarihinde Kırım yönetimi, anıt kompleksinin temeline kapsül yerleştirildi. Söz konusu anıt kompleksinde sembolik bir vagon yerleştirilmiş, 1.5 metrelik beton harflerle istasyonun tarihi adı – Süren – yazıldı.

Günün başında hazır bulunanlar anıt kompleksinin parçalarından birinin önüne çiçek bıraktılar. Requiem konseri yapıldı. Konser çerçevesinde “Haytarma” ve “Kırım” adlı Kırım Tatar folklor gruplarının sanatçıları ile Kırım Tatar Devlet Akademik Müzik-Drama Tiyatrosu’nun sanatçıları vatanperver şarkı ve şiirler seslendiler. En sonunda ise organizatörler bu anlamlı güne katılan insanların dileklerinin yazıldığı balonları havaya uçurdular.

Foto: Kırım ve Sivastopol Müftülüğü basın yayın organı

Kırım Cumhuriyeti Başkanı Sergey Aksönov şöyle bir konuşma yaptı: “Bugün, bizim tarihimizin en trajik konularından biridir. Bugün, sürgün kurbanları anma günü. Kırım’ın farklı halkları çok şey yaşadılar. Çok sayıda insan haksız yere zarar gördü. En çok da Kırım Tatar halkı zarar gördü. Söz konusu anma günü bizim borcumuz, bir takım şartlar dolayısıyla insanlar olması gerekenden çok daha erken bir tarihte hayatlarını kaybettiler. “Süren” adlı anıt kompleksi bize sürgün sırasında zarar gören insanları hatırlatan bir anıttır. Rusya Federasyonu Devlet Başkanı Vladimir Putin’in 21 Nisan 2014 tarihli “etnik kimliklere göre sürgün edilenlerin haklarının iadesi” ile ilgili emri sayesinde tarihî adalet sağlanmıştır. Bizim ülkemiz, her halkın kültürünün, geleneklerinin ve tarihinin korunması ve genç nesillere aktarılması için elinden gelen her şeyi yapmaktadır. Din adamları kendi faaliyetleri ile barış ve milliyetler arasındaki fikir birliğinin gelişiminin garantisi olduğunu göstermektedirler.”

Foto: Kırım ve Sivastopol Müftülüğü basın yayın organı

Kırım Müftüsü Hacı Emirali Ablaev ise Kırımlıların gücünün birlik beraberlikte olduğunu vurgulamaktadır. Ablaev konuşmasını şöyle devam ettirdi: “Bu anlamlı günde bizim yanımda bütün dinlerin temsilcileri bulunmaktadır. Onlara minnettarız. Bizim aramızda dostça ilişkiler gelişti. Ve aramızdaki birliğin, sevinç ve üzüntüleri paylaşma alışkanlığımızın Kırım’ın bütün halklarına yansımaları da istiyoruz. Her halkın kendi tarihi vardır. Bu tarihte de acı sayfalarla acı günlerin yanı sıra mutlu günler ve sayfalar da vardır. Biz şüphesiz bu tarihi unutmayacağız, onu ayrıntısına kadar bileceğiz. Ancak yalnızca bu tarihle de yaşamamalıyız.”

Foto: Kriminform Haber Ajansı

Organizasyon sırasında Kırım Mühendislik Pedagojik Üniversitesi'nin eski rektörü Fevzi Yakubov Kırım Tatar halkının potansiyelini tüketmediğini ve bu potansiyelin Kırım'a da Rusya'ya da fayda sağlayacağını dile getirdi. Yakubov konuşmasını şöyle devam etti: *“Trajedi, tarihî bir süreçtir. Belki de bu süreçte biz hatasız değilizdir. Ancak bu süreç, yabanî, insanlık dışıdır. Günümüzde en önemlisi, geleceğe bakmaktır. Öyle düşünüyorum ki Kırım Tatar halkı, geleceği hedeflemektedir. Kırım Tatarlarının potansiyeli tükenmemiş ve birçok şeyle biz Kırım ve Rusya'yı zenginleştirebiliriz.”*

Tüm bu faaliyetlerin yapıldığı gün Kırım Müslümanları Müftüsü Emirali Ablaev ile Kırım ve Simferopol Mitropoliti Lazar, geçmişten dersin çıkartılması, etnik gruplar arasındaki birliğin ise gelecekle yaşaması gerektiğini vurguladılar.

Foto: Kırım Cumhuriyeti İletişim ve Basın Kurumu

Rusya Federasyonu İstanbul Başkonsolosluğu'nun bilgilendirme bülteni, 20 Mayıs 2019

Yine aynı gün Kırım halklarının sürgününün 75. yılı ile ilgili “Kaderlerin trajedisi” adlı bir sergi gerçekleştirildi.

Kırım Cumhuriyeti Başkanı Sergey Aksönov “Kaderlerin Trajedisi” adlı sergiyi gezdi. Foto: Kırım Cumhuriyeti İletişim ve Basın Kurulu

Sergey Aksönov, Kırım yönetiminin 1940’lı yıllarda sürgün edilen ailelerin hayatlarının düzene sokulması ve yarımada dinler arasında barışın sağlanması için ne tür önlemlerin alındığını anlattı. Aksönov konuşmasını şöyle devam etti: “Sürgün edilen insanlara destek olarak 10 milyar Ruble’den (150 milyon Dollar’dan) daha fazla bir miktar ayrıldı. İnsanlara yeni daireler verilmektedir. Bugün biz Kırım Mühendislik Pedagoji Üniversitesi’ni ziyaret ettik ve çok büyük bir Polietnik Kültür Merkezi’nin inşasına şahit olduk. Ukrayna döneminde ise ancak söz verilmişti.” Bunun dışında Aksönov, Simferopol’ün Fontana mikrobölgesinde Kırım Tatarcasıyla eğitim veren bir okuldan bahsetti. Kırım lideri ayrıca şunları da dile getirdi: “Beş yılda sürgün edilen halkların temsilcilerinin yoğun olarak yaşadığı yerlerde önemli sosyal binalar, onlarca kilometre elektrik, gaz ve su boru hatları inşa edildi. Yüzlerce aileye ücretsiz konut verildi ya da şahsi çabalarla kendi konutunu inşa eden ailelere maddî yardım yapıldı. Binlerce vatandaş Rusya kanunlarının siyasi sürgünden zarar gören şahıslara verdiği sosyal destekten istifade etmektedir. Hakları iade edilen Kırım halklarının dilinde onlarca kitap yayımlandı. Millî-kültürel özerkliklere ve millî basın yayın organlarına destek verilmektedir. Cuma Camii’nin inşası (Doğu Avrupa’nın en büyük camisi), bizim devlet başkanlığımızın himayelerinde yapılmaktadır. Şunu da hatırlatmak isterim ki, Ukrayna döneminde bu mesele, yıllar boyunca çözülemedi.”

Foto: RIA Novosti Haber Ajansı

Daha geç saatte Simferopol'deki V. İ. Lenin Meydanı'nda "Kendi Kalbinde Ateşi Yak" adlı gençlik hareketi başladı. 200'den fazla insan trajik olayların hatırasına yakılan mumlardan Rusya Federasyonu ve Kırım Cumhuriyeti haritasını yaptılar. Simferopol Valisi Natalya Malenko'ya göre Kırım'ın Rusya ile birleşmesinden sonra 18 Mayıs günü, tüm Kırımlıları birleştiren ve pekiştiren bir gün oldu. Kırım'da yapılan tüm bu organizasyonlara sürgün kurbanlarını anmak için Kırım Cumhuriyeti Devlet Konseyi birinci başkan yardımcısı Efim Fiks, Kırım Cumhuriyeti İçişleri, Enformasyon ve İletişim Bakanı Sergey Zıryanov, Kırım Cumhuriyeti Milliyetler Arası İlişkiler ve Sürgün Edilmiş Halklarla İlgili Devlet Komitesi'nin Başkanı Lenur Abduramanov, Rusya Federasyonu Devlet Duması milletvekili Ruslan Balbek, Kırım Parlamentosu milletvekilleri, sivil toplum örgütleri ile gençlik oluşumlarının temsilcileri ve Simferopol halkı katıldı.

Bunun dışında bütün kilise, cami ve Karaimlerin ibadethanelerinde topluca dua ve ibadetler yapıldı. Vatandaşlar kendi bölgelerinin barış ve refahı için dua ettiler, benzer trajedilerin bir daha asla tekrarlanmaması dileğinde bulundular.